

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu aizsardzības joma

Vents Ezers

Augu aizsardzības departamenta direktors

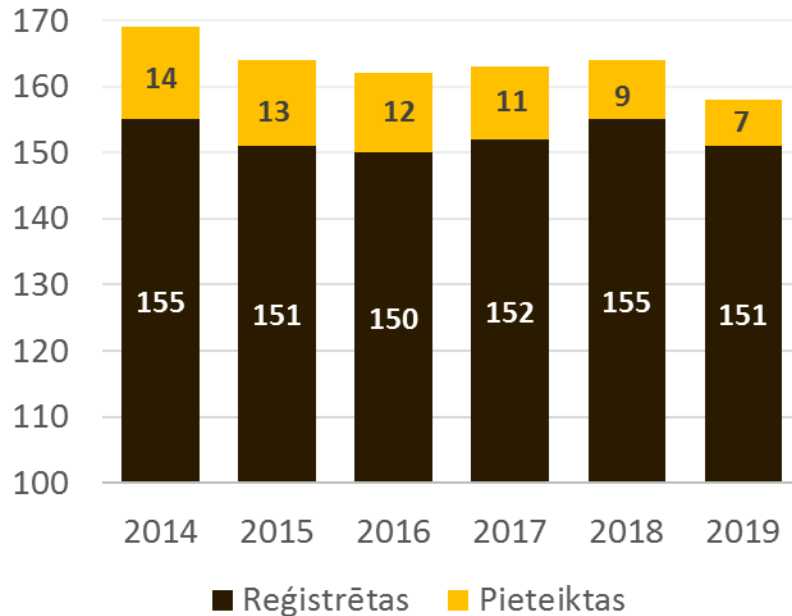

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL reģistrs – 2018. gadā reģistrētie

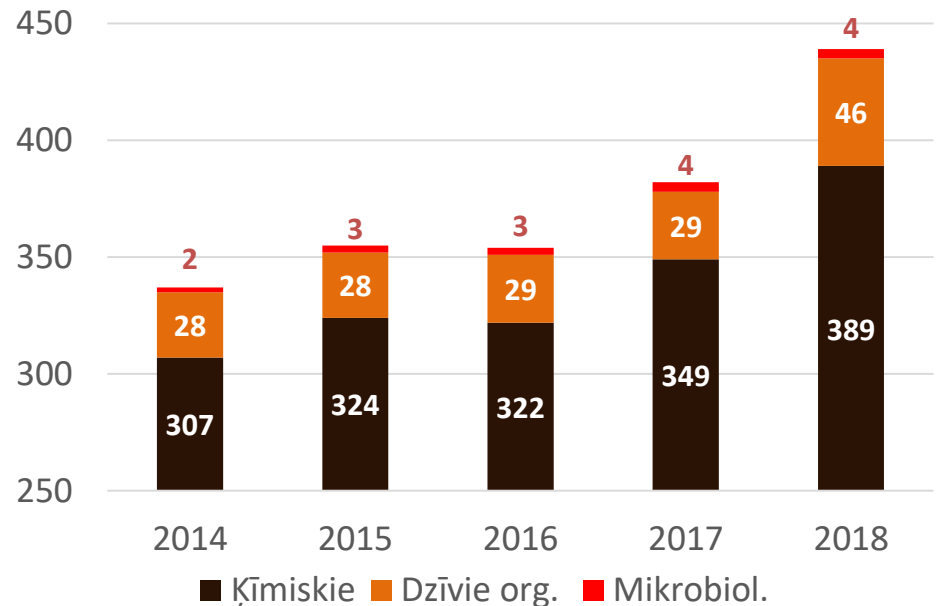
3 jaunas darbīgās vielas

- Etilēns (Banarg) (AR)
- Kālija fosfonāts (Delan Pro) (F)
- Metobromurons (Proman) (H)

54 jauni AAL

- t.sk. 19 dzīvos organismus saturoši
- 21** AAL ar otru tirdzniecības nosaukumu
12 paralēlās tirdzniecības atļaujas

Valsts augu
aizsardzības dienests

«Mazie lietojumi»: reģistrēti jauni vai paplašināti reģistrēto AAL lietojumi

Fungicīdi	
Alliete	Avenes (jaunie stādījumi, atklātā laukā)
Amistar Gold	Lopbarības un galda biešu sējumi
Mirador 250 EC	Ķiploku, ķirbju, meloņu, arbūzu, paprikas (segtās platībās), salātu (atklātā laukā un segtās platībās) un krizantēmu (atklātā laukā un segtās platībās) sējumos un stādījumi
Difcor	Galviņkāpostu, ziedkāpostu, brokoļu, Briseles kāpostu, seleriju (kātu), burkānu, pētersīļu (sakņu), pastinaku, mārrutku, seleriju (sakņu), kāļu, rāceņu, melno rutku, galda biešu, cigoriņu* (sakņu), sparģeļu, puravu*, mangoldu, rožu (atklātā laukā un segtās platībās), krāšņumaugu (atklātā laukā un segtās platībās) sējumi un stādījumi
Effector	Plūmju, upeņu, jāņogu, ērkšķogu un aveņu stādījumi

Valsts augu
aizsardzības dienests

«Mazie lietojumi»: reģistrēti jauni vai paplašināti reģistrēto AAL lietojumi

Herbicīdi	
Pictor Active	Ziemas un vasaras ripša, sinepju, eļļas rutku, kaņepju un linu sējumi
Rapsan 400	Pekinas kāpostu un Ķīnas kāpostu sējumi un stādījumi
Fusilade Forte 150 EC	Krūmcidoniju, smiltsērķšķu, krūmmelleņu, dzērveņu, cigoriņu (sakņu), sojas, sarkanā āboliņa, baltā āboliņa, bastarda āboliņa, sarkanās auzenes (sēklai), griķu, ķimeņu (sējas gadā) sējumos un stādījumos
Focus Ultra	Vasaras ripša, mārrotku, pastinaku, selerijas (sakņu), kāļu, rāceņu, turnepšu, ķiploku, krāšņumaugu, pētersīļu (lapu), selerijas (kātu, lapu), salātu sējumi un stādījumi, upeņu, jāņogu, ērkšķogu, aveņu, krūmmelleņu stādījumos
Lentagran 45 WP	Ķiploku, kolrābju, saldās kukurūzas sējumi un spargēļu stādījumi
Devrinols	Galviņkāpostu, ziedkāpostu, brokoļu, Briseles kāpostu, Ķīnas kāpostu, upeņu, jāņogu, ērkšķogu, aveņu, krūmmelleņu, ābeļu, bumbieru, plūmju, ķiršu, zemeņu stādījumos, pupu, zirņu sējumi
Butoxone	Sarkanā āboliņa, baltā āboliņa, galegas sējumi

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL reģistrs – anulētie

2018. gadā **anulēti 18 AAL:**

Iztirgošanas/izlietošanas termiņš beidzies: **Rovral Aqua Flo, Minekss**

	Iztirgošanas termiņš	Izlietošanas termiņš
Activus 330 EC	30.01.2019	30.01.2020
Alister Grande OD	12.04.2019	31.12.2019
Caliban Duo	30.06.2019	30.06.2020
Ceridor MCPA 750 š.k.	31.07.2018	31.07.2019
Fandango	30.01.2019	30.01.2020
Glyfos Supreme Plus	14.06.2019	14.06.2020
Hussar Activ OD	27.09.2018	27.09.2019
Lamardor	30.01.2019	30.01.2020
Menno Florades š.k.	31.07.2018	31.07.2019
Premazor Turbo	29.12.2018	29.12.2019
Roundup Garden	14.06.2019	14.06.2020
U 46 M š.k.	30.04.2019	30.10.2019

Valsts augu
aizsardzības dienests

Izmaiņas AAL lietojumā

- **Effector** (F): ābeles, bumbieres, ķirši - samazināts lietošanas reižu skaits no 6 uz 3
- **Monitors d.g.** (H): samazināta lietošanas deva no 26.7 g/ha uz 10 g/ha
- **Goltix 700 SC** (H): Samazināta deva no 2.0 l/ha uz 1.25 l/ha

Valsts augu
aizsardzības dienests

Neonikotinoīdus saturošu AAL lietošanas ierobežojumi un aizliegumi

Komisijas īstenošanas regulas (ES) 2018/783 un 2018/785:

- 2018. gada 19.septembrī stājās spēkā ierobežojumi AAL lietošanai, kuri satur darbīgās vielas imidakloprīds un tiametoksams.
- Atļautie lietojumi - tikai segtās platībās!
- Apstrādātajam kultūraugam **pilns augšanas cikls pastāvīgā siltumnīcā!**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Neonikotinoīdus saturošu AAL lietošanas ierobežojumi un aizliegumi

- Anulēti 3 imidakloprīdu saturoši AAL:

Merit Forest

Monceren G

Nuprid

2019.g sezonā aizliegts lietot AAL vai sēt/stādīt ar AAL apstrādātu sēklu/stādus.

- Izmaiņas 1 tiametoksamu saturoša AAL lietojumā:

Actara 25 WG: 2019.g sezonā atļauts lietot tikai kā insekticīdu kaitēkļu ierobežošanai **pastāvīgās siltumnīcās - tomātu un gurķu stādījumos, krāšņumaugu** (krizantēmu, rožu, gerberu, pīrmulu u.c.) **sējumos un stādījumos, dekoratīvajiem augiem** (podos).

Apstrādātais kultūraugs visā tā dzīves cikla laikā atrodas pastāvīgā siltumnīcā!

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL ar iztirgošanas/izlietošanas termiņu 2019.gadā

- **Tirāms** (Kemikars T s.k., Vitavakss 200 FF s.k.) Anulēts. Krājumu izplatīšana/izlietošana - 30.07.2019./31.10.2019. **Ar tirāmu kodinātas sēklas sēšana 2020.gadā būs aizliegta!**
- **Amonija glufosināts** (Basta) Anulēts. Krājumu izplatīšana/izlietošana - 2019.gada sezona.
- **Fenamidons** (Gloria) reģistrācija līdz 14.02.2019. Krājumu izplatīšana/izlietošana - 14.08.2019./14.11.2019.
- **Pimetrozīns** (Plenum) reģistrācija līdz 30.04.2019. Krājumu izplatīšana/izlietošana – 2019.gada sezona
- **Dikvāts** (Dessica, Diqua, Maxima, Penquat 20 SL, Reglone Super, DQ 200) reģistrācija līdz 04.05.2019. Krājumu izplatīšana/izlietošana – 2019.gada sezona
- **Propikonazols** (Archer Turbo 575 EC, Barclay Bolt XL, Bumper 25 EC, Bumper Super, Inovor, Taspā 500 EC, **Tilt 250 EC**) reģistrācija līdz 19.06.2019. Krājumu izplatīšana/izlietošana – 2019.gada sezona

Valsts augu
aizsardzības dienests

Gaidāmie ES lēmumi 2019: darbīgo vielu aizliegumi vai ierobežojumi

- **Hlorprofams** (Gro-Stop HN k.k.f.)
- **Cipermetrīns** (Ciperkils 500 e.k., Syper, Wizard 500 EC)
- **Beta-ciflutrīns** (Baythroid, Bulldock 025 EC)
- **Indoksakarbs** (Avaunt)
- **Tiakloprīds** (Biscaya OD, Proteus OD)
- **Metalaksils-M** (Ridomil Gold MZ 68 WG)
- **Metil-tiofanāts** (Duett Ultra)
- **Desmedifams** (Betanal Expert)
- **Hlortalonils** (Amistar Opti 480 SC)

Valsts augu
aizsardzības dienests

2019.gada aktualitātes

- Augu aizsardzības līdzekļu reģistra uzturēšana
- Informācijas pieejamība par izmaiņām AAL reģistrā un ES pieņemtajiem lēmumiem
- Glifosāta AAL pārreģistrācija, saskaņā ar Ziemeļu zonas zinotājvalsts Dānijas sagatavoto riska novērtējumu

Reģionālā sadarbība:

- Ziemeļu zonas vadošās valsts funkcijas
- Baltijas augu aizsardzības jomas uzraudzības iestāžu sanāksme Rīgā

Valsts augu
aizsardzības dienests

2019.gada aktualitātes

ES aktivitātes:

- Ziņotājvalsts pienākumu izpilde metrafenona (EFSA sanāksmes), nikosulfurona un kvarca smilšu (novērtējuma ziņojumi) apstiprinājuma atjaunošanai ES
- Zoksamīda atliekvielu novērtējuma ziņojuma sagatavošana

• EK PAFF pastāvīgās komitejas sanāksmes (AAL likumdošana, atliekvielas)

• EK darba grupas: PAI Group

• ES Mazo lietojumu koordinācijas sekretariāta ekspertu darba grupas

EK ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par ES AAL un atliekvielu likumdošanas novērtējumu (REFIT)

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL uzraudzības joma

Valsts augu
aizsardzības dienests

Kontrole un uzraudzība 2018.gadā

1860 AAL lietošanas prasību ievērošanas pārbaudes:

- **1042** AAL lietošanas normatīvo aktu prasību pārbaudes
- **323** AAL lietošanas jomas savstarpējās atbilstības (SA) obligāto pārvaldības prasību pārbaudes
- **200** AAL lietošanas pārbaudes īpaši aizsargājamās dabas teritorijās
- **495** L/s produktu integrēto audzētāju pārbaudes

235 augu un augu produktu paraugi

- 25 – L/s produktu integrēto audzētāju saimniecībās
- 54 - pārbažu laikā (14 gadījumos pārkāpums)
- 156 – glifosāta atliekvielu monitorings (73 – atliekvielas nav konstatētas, 83- pieļaujamās robežās)

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL lietošanas normatīvo aktu prasību pārbaudes

Būtiski pārkāpumi:

- Nav ievērotas aizsargjoslu prasības/nokļūšana blakus teritorijās/pārsniegts vēja ātrums – 4/3/1
- AAL lietošanas iekārta nav sertificēta – 5
- AAL neregistrēts lietojums – 2
- Neregistrēts AAL – 2
- AAL lietots ziedošos augos – 1
- Uzskaites pārkāpumi – 1
- AAL lietošanas pārkāpumi sab. vietās – 1

Konstatēti **42 maznozīmīgi pārkāpumi:**

- nepilnības AAL uzskaitē, nesertificēta AAL lietošanas iekārta (pārkāpums novērsts), AAL vai izlietotā iepakojuma uzglabāšanas pārkāpumi, u.c.

=> saimniecības paredzēts atkārtoti pārbaudīt 2018. gadā.

Valsts augu
aizsardzības dienests

SA pārbaudes

SA obligāto pārvaldības prasību pārbaudes konstatēti:

- **2 maznozīmīgie pārkāpumi**, kurus paredz pārbaudīt atkārtoti nākošā gada pārbaudēs;
- **2 būtiski pārkāpumi**, kas saistīti ar 10 metru aizsargjoslas neievērošanu pie virszemes ūdens objektiem.

Ja saimniecībā, kurās tiek veiktas SA pārbaudes konstatētas būtiskas neatbilstības, tad tās tiek novērtētas saskaņā ar kritērijiem (būtiskums, apmērs, ilgums, atkārtojamība) un informācija tiek sniegta Lauku atbalsta dienestam, kas lemj par atbalsta samazinājumu.

Par iepriekšminētiem būtiskiem pārkāpumiem ierosinātas un izskatītas administratīvā pārkāpuma lietas, un pieņemti lēmumi vainīgās personas sodīt ar naudas sodu.

Valsts augu
aizsardzības dienests

L/s produktu integrēto audzētāju pārbaudes

2018. gadā veiktas **495 pārbaudes**, kopā pārbaudot **2124 kultūraugu laukus**.

Konstatētas **būtiskas neatbilstības** 5 personām 10 laukiem:

- Kultūraugi netiek audzēti optimālā biežībā – 3
 - Nav veikta agroķīmiskā izpēte vai augsnes analīzes – 2
 - Latvijā reģistrēta AAL neregistrēts lietojums – 2
 - Latvijā neregistrēts AAL - 1
-
- Nav mēslošanas plāns/Nav uzskaites sistēma– 1/1

Konstatētas 47 **maznozīmīgās neatbilstības**, izplatītākās:

- Netiek kopti stādījumi (apdobju mulčēšana, nezāļu ierobežošana, koku vainagu kopšana)
- Mēslošana agronomiski nepiemērotā laikā, neatbilstoši mēslošanas plānā aprēķinātajām barības elementu vajadzībām
- Netiek glabātas augu pases vai etiķetes augļu koku un ogu dārziem, stādīšanai izmanto nepārbaudītu standarta vai sertificētu pavairojamo materiālu.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Sūdzības

Saņemtas **60 sūdzības**, konstatēti **8 būtiski pārkāpumi**

- AAL lietošana vējainā laikā, AAL smakas - 17 (1)
- AAL nokļuvis blakus teritorijā - 10 (2)
- AAL lietošana publiskās vietās 7 (1)
- Kaimiņattiecības – 7
- Aizsargjoslu neievērošana – 6 (3)
- AAL lietošana ziedošos augos - 5 (1)
- Bojā gājušas zivis/bites – 3/2
- Nogaidīšanas laiks pirms ražas novākšanas – 1
- Tukšo iepakojumu uzglabāšana – 1
- Kodinātu graudu pārvadāšana - 1

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtas

Nepārbaudītu AAL lietošanas iekārtu lietošana ir administratīvs pārkāpums!

2018. gadā:

- Pārbaudītas/sertificētas 430 AAL lietošanas iekārtas
- Lietotāju uzraudzības pārbaudēs konstatēti 21 nesertificēta iekārta (ierosinātas lietas), 16 gadījumos pārkāpums novērsts mēneša laikā

Lēmumi, ko pieņem VAAD par AAL lietošanas iekārtām:

- ja tiek konstatēts, ka AAL iekārta nav pārbaudīta (nav atbilstoša uzlīme), tiek ierosināta APK lieta
- Ja APK lietas izskatīšanas laikā AAL iekārta tiek pārbaudīta, tad pieņemot gala lēmumu personu atbrīvo no administratīvās atbildības un izsaka mutvārdu aizrādījumu

Sertificētie augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtu pārbaudītāji:

www.vaad.gov.lv

Pakalpojumi > Augu aizsardzība > Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtu pārbaudes

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu aizsardzības jomas apmācības

2018. gadā izsniegtas:

- **augu aizsardzības konsultantu** apliecības – 34
- **1.reģ. klases AAL lietotāja apliecības** personām, kas veic fumigāciju -19
- **2.reģ. klases AAL lietotāju apliecības** – 1789
- **pārdevēju apliecības** – 60
- **operatoru apliecības** – 267

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību pārbaudes

Kopā 252 pārbaudes:

- AAL licencētās izplatīšanas vietās: 167
- AAL marķējuma teksta pārbaudes: 56
- AAL operatīvās pārbaudes: 29
 - 13 APK lietas par neregistrētu AAL izplatīšanu

Noņemti 30 AAL paraugi laboratoriskai testēšanai

Uzlabota komersantu gala lietotājiem izplatīto AAL apjomu pārskatu iesniegšanas sistēma LAD EPS

Valsts augu
aizsardzības dienests

2019. gada aktualitātes

- AAL lietošanas uzraudzība īpaši aizsargājamās dabas teritorijās
- Operatīvās pārbaudes un paraugu ņemšana ārpus licencētām vietām, lai novērstu nelegālo AAL izplatīšanu un lietošanu Latvijā
- Sadarbībā ar Muitu un PVD Sanitāro robežinspekciju dalība Eiropola operācijā Silver Axe
- Baltijas valstu augu aizsardzības jomas uzraudzības iestāžu sanāksme Latvijā

Valsts augu
aizsardzības dienests

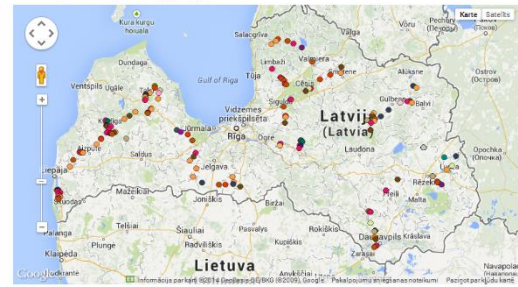
Integrētā augu aizsardzība

Valsts augu
aizsardzības dienests

Kaitīgo organismu monitorings

Kultūraugu novērojumi kaitīgo organismu konstatēšanai

<http://noverojumi.vaad.gov.lv/>

3693 lauka novērojumi:

- 37 kultūraugi,
- 178 kaitēkļi, slimības

41 dārzeņu un augļu noliktavu apmeklējums:

- fuzarioze, pelēkā puve, slapjā puve un zaļais slotiņu pelējums

Iesaiste LAAPC pētījumā 2017.-2019.gadā "Pupu sēklgrauža (*Bruchus rufimanus*) un citu lauka pupu (*Vicia faba*) kaitēkļu monitorings un ierobežošanas iespējas"

www.laapc.lv -> Zinātniskie pētījumi

Valsts augu
aizsardzības dienests

INTEGRĒTĀ AUGU AUDZĒŠANA UN KAITĪGO ORGANISMU MONITORINGS

KARTE JAUNUMI INTEGRĒTĀ AUDZĒŠANA KULTŪRAUGU FENOLOĢIJA KAITĒKĻU FENOLOĢIJA AUGSĻĀBĪBĀ ATTĪSTĪBAS BĀRĪBAS

Jaunumi Kultūraugu novērojumi kaitīgo organismu konstatēšanai

29.07.2015
BĒRĒMĀJUMS - vairākos kultūraugu stādījumos konstatēta kaitīga kaitību kaitību

10.08.2015
Pīšļu izplatība per sīpolu sīpolos

17.08.2015

Periods no: 22.08.2015 Periods līdz: 22.09.2015 Kultūraugs: Visi Kaitīgais organisms: Visi

MAP Satellite

- IAA mājas lapas satura pilnveide
- Slimību un kaitēkļu rokasgrāmatas bietēm, sīpolaugiem un ogulājiem
- Informatīvais materiāls lauksaimniekiem "Integrētā augu audzēšana 2019"
- Raksti žurnālos «Saimnieks» un «Agrotops»
- 26 semināri visā Latvijā, 631 apmeklētājs

Valsts augu
aizsardzības dienests

IAA prasību ievērošanas pārbaudes saimniecībās

2018. gadā un turpmāk AAL lietotāju pārbaudēs tiks vērtēta arī IAA prasību ievērošana:

- **Augšņu agroķīmiskā izpēte vai augsnes analīzes** (ne vecākas par 7 gadiem, 2019.sezonā – ne mazāk kā 60% apsaimniekotās platības)
- **Mēslošanas plāns** (katram kultūraugam)
- **Lauka uzskaites sistēma** (visas laukā veiktās darbības, tai skaitā KO monitorings)
- **Augu maiņa**

Atbilstības novērtēšanai VAAD aicina lauksaimniekus izmantot IAA pamatelementu pašpārbaudes anketas:

<http://noverojumi.vaad.gov.lv>

-> *Integrētā audzēšana*

-> *Normatīvie akti, metodikas un veidlapu paraugi*

Integrētās augu aizsardzības vispārīgie principi un prasības ir saistošas visiem profesionālajiem AAL lietotājiem!

Valsts augu
aizsardzības dienests

2019. gada aktualitātes

- **AAL lietotāju pārbaužu ietvaros - IAA prasību ievērošanas pārbaudes (konsultāciju fāze)**
- Rīcības plāns augu aizsardzības līdzekļu ilgtspējīgai lietošanai
- ERAF projekts elektroniskas lauku vēstures sistēmas ieviešanai
- EK darba grupa ilgtspējīgas AAL lietošanas direktīvas ieviešanai
- BTSF semināri par integrētās augu aizsardzības principu ieviešanu un uzraudzību (auditorija: kompetentās iestādes un zinātniskie institūti)
- Galveno kultūraugu nozīmīgāko slimību un kaitēkļu attīstības prognoze 2019.gadam
- Rokasgrāmatas gurķu un tomātu slimībām un kaitēkļiem
- LAAPC projekts «Pupu sēklgrauža (*Bruchus rufimanus*) un citu lauka pupu (*Vicia faba*) kaitēkļu monitorings un ierobežošanas iespējas»

Valsts augu
aizsardzības dienests

Paldies par uzmanību!